

# SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1959-1960.

SEANCE DU 22 JUIN 1960.

**Projet de loi modifiant le Code des droits d'enregistrement, d'hypothèque et de greffe et le Code des droits de timbre en ce qui concerne les actes judiciaires.**

**RAPPORT**  
FAIT AU NOM DE LA  
COMMISSION DES FINANCES (1)  
PAR M. **LICOT**.

MESDAMES, MESSIEURS,

Le présent projet de loi modifiant le Code des droits d'enregistrement, d'hypothèque et de greffe et le Code des droits de timbre en ce qui concerne les actes judiciaires, a été adopté à l'unanimité le 9 juin 1960 par la Chambre des Représentants.

La portée et la justification de ces modifications sont indiquées dans l'exposé des motifs (Doc. Ch. Repr. n° 485/1).

Les changements par rapport au régime actuel peuvent être résumés ainsi qu'il suit :

a) *Actes des greffiers.*

Dans la législation actuelle, ces actes sont soumis au droit de timbre et doivent être enregistrés.

(1) Les membres suivants ont participé aux délibérations de la Commission :

MM. Pierre De Smet, président; Adam, le baron de Dorlodot, Louis Desmet, Godin, Harmegnies, Janssen, Lacroix, Victor Leemans, Meurice, Molter, Van Bulck, Van Laeys, van Loenhout, Vermeylen, Vreven, Wiard et Ligot, rapporteur.

**R. A 5936.**

*Voir :*

**Documents de la Chambre des Représentants :**

485 (Session de 1959-1960) :

1. Projet de loi;
2. Rapport.

**Annales de la Chambre des Représentants :**

7 et 9 juin 1960.

# BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 1959-1960.

VERGADERING VAN 22 JUNI 1960.

**Ontwerp van wet tot wijziging van het Wetboek der registratie-, hypotheek- en griffierechten en van het Wetboek der zegelrechten, met betrekking tot de gerechtelijke akten.**

**VERSLAG**  
NAMENS DE COMMISSIE VOOR  
DE FINANCIEN (1) UITGEBRACHT  
DOOR DE H. **LICOT**.

DAMES EN HEREN,

Dit ontwerp van wet tot wijziging van het Wetboek der registratie-, hypotheek- en griffierechten en van het Wetboek der zegelrechten, met betrekking tot de gerechtelijke akten, werd op 9 juni 1960 door de Kamer met algemene stemmen aangenomen.

De strekking en de verantwoording van de voorgestelde wijzigingen zijn in de memorie van toelichting uiteengezet (Gedr. St. K., n° 485-1).

Ten aanzien van de huidige regeling kunnen deze wijzigingen worden samengevat als volgt :

a) *Akten van de griffiers.*

Volgens de huidige wetgeving zijn deze akten onderworpen aan het zegelrecht en moeten zij worden geregistreerd.

(1) De volgende leden hebben aan de baraadslagen van de Commissie deelgenomen :

De heren Pierre De Smet, voorzitter; Adam, Baron de Dorlodot, Louis Desmet, Godin, Harmegnies, Janssen, Lacroix, Victor Leemans, Meurice, Molter, Van Bulck, Van Laeys, van Loenhout, Vermeylen, Vreven, Wiard en Ligot, verslaggever.

**R. A 5936.**

*Zie :*

**Gedr. St. van de Kamer van Volksvertegenwoordigers :**

485 (Zitting 1959-1960) :

1. Ontwerp van wet.
2. Verslag.

**Handelingen van de Kamer van Volksvertegenwoordigers :**

7 en 9 juni 1960.

Il est proposé de faire sortir ces actes du champ d'application de la législation en matière de droits de timbre et de supprimer en ce qui les concerne la formalité de l'enregistrement. En compensation, il est créé pour ces actes un droit de greffe de rédaction, dont le mode de paiement devra, comme pour les autres droits de greffe, être organisé par arrêté royal.

*b) Jugements, arrêts et autres actes des juges.*

Dans la législation actuelle, les jugements et arrêts sont enregistrables moyennant paiement d'un droit proportionnel soit lorsqu'il y a condamnation, liquidation ou collocation de sommes ou valeurs mobilières, soit lorsque la décision judiciaire fait titre d'une convention ayant pour objet des immeubles ou ordonne la radiation d'une inscription hypothécaire; s'il n'y a pas matière à perception d'un droit proportionnel, l'enregistrement des jugements et arrêts est l'occasion de la perception d'un droit fixe qui varie selon la juridiction.

Depuis la mise en vigueur du Code des droits d'enregistrement, la personne qui introduit une affaire contentieuse devant un tribunal doit verser un droit de greffe de mise au rôle (définitivement acquis à l'Etat) et consigner au greffe une somme équivalente au droit fixe d'enregistrement. Lorsque la décision est rendue, la somme consignée est imputée sur le droit d'enregistrement dû; si l'affaire est radiée du rôle, la somme consignée est restituée.

En fait, l'expérience a montré que les provisions entraînent pour les greffes une situation extrêmement difficile.

En vue de simplifier la comptabilité des greffes et de réduire les travaux matériels qu'exige la formalité de l'enregistrement, il est proposé de limiter l'enregistrement des jugements et arrêts à ceux qui forment titre d'une convention translatrice ou déclarative d'immeubles ou ordonnent la radiation d'une inscription hypothécaire et à ceux qui contiennent condamnation, liquidation ou collocation de sommes ou valeurs mobilières excédant 25.000 francs. Tous les autres jugements ou arrêts (préparatoires, interlocutoires, définitifs) ne sont plus soumis à l'enregistrement. En compensation, les droits de mise au rôle sont majorés dans une mesure légèrement supérieure à la provision actuellement versée lors de l'inscription de l'affaire.

Le droit de mise au rôle n'existe que pour les causes contentieuses. Afin d'éviter des discriminations pour un intérêt pécuniaire minime, il est cependant proposé de renoncer à l'enregistrement effectif de tous les actes des juges actuellement soumis à un droit fixe. Le projet étend toutefois aux actes de notoriété et aux actes d'adoption reçus par les juges de paix, le droit de greffe de rédaction, dont la création est prévue pour les actes des greffiers.

Voorgesteld wordt deze akten uit de werkingsfeer van de wetgeving inzake zegelrechten te lichten en ze van de formaliteit van de registratie te ontslaan. Als compensatie wordt voor deze akten een griffierecht ingevoerd, genaamd « opstelrecht », waarvan de wijze van heffing, zoals voor de overige griffierechten, bij koninklijk besluit moet worden geregeld.

*b) Vonnissen, arresten en andere akten van de rechters.*

Volgens de huidige wetgeving worden de vonnissen en arresten geregistreerd tegen betaling van een evenredig recht, hetzij in geval van veroordeling, vereffening of rangregeling gaande over sommen op roerende waarden, hetzij wanneer een rechterlijke beslissing tot bewijs strekt van een overeenkomst betreffende onroerende goederen of de doorhaling van een hypotheekinschrijving beveelt; indien er geen aanleiding bestaat tot heffing van het evenredig recht, wordt bij de registratie van de vonnissen en arresten een vast recht geheven dat verschilt volgens het rechtscollege.

Sinds het van kracht worden van het Wetboek der registratierechten moet de persoon die een geschilzaak bij een rechtbank inleidt, een griffierecht betalen, genaamd « rolrecht » (dat definitief aan de Staat vervallen blijft) en ter griffie een som te consigneren gelijk aan het vast registratierecht. Wanneer de beslissing uitgesproken is, wordt de in bewaring gegeven som afgetrokken van het verschuldigde registratierecht; wordt de zaak van de rol geschrapt, dan wordt de in bewaring gegeven som terugbetaald.

In feite is uit de ervaring gebleken dat de provisies een uiterst moeilijke toestand scheppen voor de griffiers.

Ten einde de boekhouding van de griffies te vereenvoudigen en het materieel werk dat de formaliteit van de registratie met zich brengt, te verminderen, wordt voorgesteld de verplichting van de registratie te beperken tot de vonnissen en arresten die tot bewijs strekken van een overeenkomst waarbij onroerende goederen overgedragen of aangewezen worden, de doorhaling van een hypotheekinschrijving bevelen of een veroordeling, vereffening of rangregeling van sommen of onroerende waarden van meer dan 25.000 frank bevatten. Alle overige vonnissen of arresten (voorbeleidende, interlocutoire en definitieve) zijn niet meer aan registratie onderworpen. Als compensatie worden de rolrechten derwijze verhoogd dat zij lichtjes hoger komen te liggen dan de thans bij de inschrijving van de zaak te storten provisie.

Het rolrecht bestaat alleen voor de geschilzaken. Maar om discriminaties te voorkomen waar het toch om een gering bedrag gaat, wordt evenwel voorgesteld van de daadwerkelijke registratie af te zien voor alle akten van de rechters die thans aan het vast recht onderworpen zijn. Het « opstelrecht », dat voor de akten van de griffiers wordt ingevoerd, wordt bij het ontwerp echter uitgebreid tot de akten van bekendheid en de akten van aanneming opgemaakt door de vrederechters.

c) *Actes des officiers du ministère public.*

Le projet ne retient des actes des officiers du ministère public que les actes dressés pour constater des options de patrie. Ces actes ne seront plus timbrés ni enregistrés, mais soumis également à un droit de greffe de rédaction.

\*\*

En résumé, le projet de loi fait sortir entièrement du champ d'application des droits de timbre les jugements, arrêts et autres actes des juges, les actes des greffiers et les actes du ministère public. Il supprime pour ces actes la formalité matérielle de l'enregistrement, sauf dans les cas où il est dû un droit proportionnel.

Le Trésor public trouve la compensation adéquate dans la majoration du droit de greffe de mise au rôle et dans la création d'un droit de greffe de rédaction. Le Code des droits d'enregistrement contient déjà une disposition (art. 285) donnant compétence au Roi pour organiser le mode de perception des droits de greffe. Comme il n'est pas possible de laisser à la charge exclusive des greffiers le soin d'apprécier si la décision judiciaire entraîne ou non la débetion d'un droit proportionnel, le projet prévoit aussi l'organisation par arrêté royal, d'une communication des minutes par les greffes aux receveurs de l'enregistrement. Cette communication doit également permettre à l'administration de prendre dans ces actes les renseignements nécessaires pour sa documentation, renseignements qu'elle reçoit actuellement à l'occasion de l'enregistrement.

\*\*

Pour des raisons indiquées dans l'exposé des motifs, le projet supprime l'enregistrement et le timbrage des actes de prestation de serment et des commissions. D'autre part, il vise à simplifier le calcul du droit de greffe pour les expéditions, copies ou extraits délivrées dans les greffes, de manière à en faciliter la perception.

\*\*

Le rapport de la Commission des Finances de la Chambre signale que le Commissaire royal à la réforme judiciaire a déclaré pouvoir s'y rallier.

\*\*

Ce projet apportera incontestablement des simplifications importantes dans une matière qui s'avérait fort touffue. Votre Commission a été unanime à féliciter l'administration compétente pour cette initiative.

Le Ministre a annoncé une prochaine coordination du Code des droits d'enregistrement, d'hypothèque et

c) *Akten van de ambtenaren van het Openbaar Ministerie.*

Inzake de akten van de ambtenaren van het Openbaar Ministerie beschouwt het ontwerp alleen die welke worden opgesteld voor een verklaring van keus van vaderland. Deze akten zullen niet meer geregistreerd, noch van het zegel voorzien worden, doch voortaan eveneens aan een opstelrecht onderworpen zijn.

\*\*

Kort gezegd, de vonnissen, arresten en andere akten van de rechters, de akten van de griffiers en de akten van het openbaar ministerie worden bij het ontwerp van wet volledig van het zegelrecht vrijgesteld. Voor deze akten wordt de materiële formaliteit van de registratie opgeheven, behalve voor de gevallen waarin een evenredig recht verschuldigd is.

De Schatkist krijgt een passende compensatie door de verhoging van het « rolrecht », en door de invoering van een nieuw griffierecht, het « opstelrecht ». Het Wetboek der registratierechten bevat reeds een bepaling (art. 285) op grond waarvan de wijze van heffing van de griffierechten door de Koning kan worden geregeld. Aangezien het niet mogelijk is de zorg om uit te maken of voor de rechterlijke beslissing al dan niet een evenredig recht verschuldigd is, niet uitsluitend op de griffiers kan rusten, bepaalt het ontwerp tevens dat de mededeling van de minuten, door de griffies, aan de ontvangers der registratie bij koninklijk besluit zal worden geregeld. Deze mededeling moet het Bestuur mede in de mogelijkheid stellen om uit deze akten de inlichtingen te putten die het voor zijn documentatie nodig heeft en die het thans bij gelegenheid van de registratie krijgt.

\*\*

Om de in de memorie van toelichting aangegeven redenen heft het ontwerp de registratie en het zegelen op voor de akten van cedaflegging en voor de aanstellingen. Verder wordt de berekening van het griffierecht op de door de griffies afgegeven uitgaven, copieën of uittreksels vereenvoudigd, zodat de heffing gemakkelijker zal gaan.

\*\*

Het verslag van de Kamercommissie voor de Financien wijst erop dat de Koninklijke commissaris voor de rechterlijke hervorming verklaard heeft ermee te kunnen instemmen.

\*\*

Het valt niet te ontkennen dat dit ontwerp aanzienlijke vereenvoudigingen brengt in een materie die zeer ingewikkeld bleek. Uw Commissie heeft eenparig de bevoegde Administratie gelukgewenst met dit initiatief.

De Minister heeft medegedeeld dat de coördinatie van het Wetboek der registratierechten, der hypo-

de greffe, du Code des droits de timbre et du Code des taxes assimilées au timbre.

\*  
\*\*

Le projet de loi et le présent rapport ont été approuvés à l'unanimité.

*Le Rapporteur,*  
J. LIGOT.

*Le Président,*  
Pierre DE SMET.

theek- en griffierechten, van het Wetboek der zegelrechten en van het Wetboek der met het zegel gelijkgestelde taxes binnenkort verwacht mag worden.

\*  
\*\*

Het ontwerp van wet en dit verslag zijn met algemene stemmen goedgekeurd.

De Verslaggever,  
J. LIGOT.

De Voorzitter,  
Pierre DE SMET.